

Pienten maatilayritysten arvonlisäverohuojennuksen aiheuttamat kustannukset valtionaloudelle

Risto A. Seppälä
Sami Ovaska

MTT:n selvityksiä 52
15 s.

**Pienten maatilayritysten
arvonlisäverohuojennuksen aiheuttamat
kustannukset valtiontaloudelle**

Risto A. Seppälä
Sami Ovaska

ISBN 951-729-826-9 (Verkkajulkaisu)

ISSN 1458-5103 (Verkkajulkaisu)

www.mtt.fi/mtts/pdf/mtts52.pdf

Copyright

MTT

Risto A. Seppälä, Sami Ovaska

Julkaisija ja kustantaja

MTT Taloustutkimus, Luutnantintie 13, 00410 Helsinki

www.mtt.fi/mttl

Jakelu ja myynti

MTT Taloustutkimus, Luutnantintie 13, 00410 Helsinki

Puhelin (09) 56 080, telekopio (09) 563 1164

sähköposti julkaisut@mtt.fi

Julkaisuvuosi

2003

Pienten maatilayritysten arvonlisäverohuojennuksen aiheuttamat kustannukset valtiontaloudelle

Risto A. Seppälä ja Sami Ovaska

MTT Taloustutkimus, Luutnantintie 13, 00410 Helsinki, risto.a.seppala@mtt.fi, sami.ovaska@mtt.fi

Tiivistelmä

Tässä selvityksessä lasketaan valtiontaloudelle aiheutuvat kustannukset siitä, että myös maatalouden harjoittajat otettaisiin pienille yrityksille ja elinkeinonharjoittajille kohdennettavan arvonlisäverohuojennuksen piiriin, kuten hallitus on esittänyt (HE 135, 2003). Täysimääräiseen verohuojennukseen olisivat tuolloin oikeutettuja arvonlisäverovelvollisiksi vapaaehtoisesti hakeutuvat maatalouden harjoittajat, joiden liikevaihto jää alle 8 500 euroon vuodessa (alv 0 %). Osittaiseen huojennukseen olisivat oikeutettuja myös yrittäjät, joiden liikevaihto on välillä 8 500–20 000 euroa vuodessa (alv 0 %). Liikevaihtonsa puolesta huojennukseen oikeutettu yrittäjä saisi palautuksen tai osittaisen palautuksen tilittämästään arvonlisäverosta, joka saadaan kun myyntiarvosta kannettavasta verosta vähennetään tuotantopanosten hankinnoissa jo maksettu vero. Toisin sanoen, huojennuksen saanti edellyttäisi, että tuotteen myyntiarvosta kannettava vero on suurempi kuin tuotantopanosten hankinnoissa jo maksettua vero. Normaalisäännöksiin veronpalautusta saavat yrittäjät eivät hyötyisi huojennuksesta eikä huojennuksesta myöskään aiheutuisi valtiontaloudelle kustannuksia näiden yritysten kohdalla.

Maatalouden arvonlisäverohuojennuksen kustannukset on laskettu vuoden 2000 Maatalouden yritys- ja tulotilastosta (MYTT). Liikevaihtoa laskettaessa ei huomioitu tukia, metsätuloja eikä käyttöomaisuuden myyjtejä.

Osittaisen verohuojennuksen piiriin liikevaihtonsa puolesta (8 500–20 000 euron) pääsevien 13 400 tilan joukossa on 5 177 tilaa, jotka hyötyisivät huojennuksesta. Näillä tiloilla tuotannon arvosta kannettava vero ylittää sen veron, jonka yritys on maksanut tuotantopanosten hankinnoissa. Huojennuksesta hyötävien 5 177 tilan myyntien arvonlisävero on yhteensä 13,79 M€. Tästä tuotantopanostoihin vähennettävää arvonlisäveroa tiloilla kertyy yhteensä 10,2 M€. Normaalisäännösten mukaista veroa jää tilitettäväksi yhteensä 3,58 M€. Nyt esitetyn huojennusjärjestelmän mukaan tilitettävän arvonlisäveron määrä alenisi 1,50 miljoonalla eurolla, 2,08 miljoonaan euroon (taulukko). Maatalouteen myönnettävän osittaisen arvonlisäverohuojennuksen valtiontalouden kustannus olisi menetettyinä verotuloina näin ollen 1,50 M€. Mikäli kaikki alle 8 500 euron liikevaihdolla toimivat maatalousyrittäjät hakeutuisivat vapaaehtoisesti arvonlisäverovelvollisiksi, valtion talouden kustannus lisääntyy 681 000 eurolla ja kustannus on yhteensä 2,18 M€.

Arvonlisäverohuojennuksesta suurin osuus kohdistuu työvoimavaltaisille maito- ja nautatiloille. Näillä huojennus on yhteensä 590 611 € eli 39 % arvonlisäverohuojennuksen kokonaiskustannuksesta. Ryhmän ”muut tuotantosuunnat” vastaava osuus on 36 %, viljatilojen 13 % ja erikoiskasvitilojen 12 %.

Asiasanat: arvonlisävero, maatilat

Small farms' value added tax relief system and it's effects on states VAT revenues

Risto A. Seppälä and Sami Ovaska

MTT Economic Research, Agrifood Research Finland, Luutnantintie 13, FIN-00410 Helsinki, Finland,
risto.a.seppala@mtt.fi, sami.ovaska@mtt.fi

Abstract

The aim of this study is to calculate state's losses in VAT revenues if government's proposal to relief small firms' VAT payments comes into operation. Proposal concerns farms with net turnover between 8,500–20,000 € (VAT 0%). VAT included in inputs is deducted from VAT included in sales. If figure is positive farmer must pay that VAT back to to the state.

There are 5,177 farms in Finland which could benefit from proposed relief system. Their net turnover is between 8,500–20,000 € and they must pay VAT because they receive more VAT in sales as they can deduct in inputs. These farms' VAT in sales is 13.79 million €. Amount of VAT deducted in inputs is 10.2 million euros. Normally these farms would pay 3.58 million € VAT back to the state. Proposed tax relief system would decrease this amount from 3.58 million € to 2.18 million €. This means 1.50 million € relief to small farms which means 1.50 million € losses in state's VAT revenues.

Index words: value added tax, small farms

Sisällysluettelo

1 Johdanto	6
2 Aineisto ja menetelmät	8
3 Tulokset ja tulosten tarkastelu	9
Kirjallisuus	15

1 Johdanto

Arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan verovelvollisia ovat periaatteessa kaikki verollisia tavaroita ja palveluja liiketoiminnan muodossa myyvät yritykset ja ammatinharjoittajat. Arvonlisäverolain 3 §:n mukaan veroa ei kuitenkaan makseta, jos kalenterivuoden liikevaihto on enintään 8 500 €. Liikevaihdolla tarkoitetaan tavaroiden ja palvelujen verollisten myyntien, niin sanottujen nollaverollisten myyntien, kiinteistön tai siihen kohdistuvien oikeuksien luovutusten sekä rahoitus- ja vakuutuspalvelujen myyntien yhteismäärää, lukuun ottamatta liitännäisluonteisten rahoitus- ja vakuutuspalvelujen sekä käyttöomaisuuden myyntiä. Verovelvolliseksi on kuitenkin mahdollista hakeutua omalla ilmoituksella, vaikka liikevaihto jääkin rajaa alemmaksi. Verovelvollisuuteen ei liity lievennystä, vaan kalenterivuoden liikevaihdon ylittäessä 8 500 € on koko kalenterivuoden myynnistä suoritettava täysimääräinen vero. Verovelvollisuuden alarajan tarkoituksena on rajata verotuksen ulkopuolelle harrastusluonteinen toiminta.

Verovelvollisuuden euromääräisellä alarajalla saattaa olla haitallisia vaikutuksia pienyritysten kasvuun. Verovelvollisuuden määrittäminen kyseisen 8 500 € liikevaihdon mukaan aiheuttaa rajan kohdalla vähäistenkin liikevaihdon muutosten seurauksena jyrkkiä veroseuraamuksia. Liikevaihdoltaan rajan alapuolelle jäävä elinkeinonharjoittaja on kokonaan verotuksen ulkopuolella. Rajan ylittymisen jälkeen häneen sovelletaan sitä vastoin kaikkia verovelvollisuudesta aiheutuvia velvoitteita. Tämän vuoksi verovelvollisuuden alaraja saattaa rajan mataluudesta huolimatta estää pienimuotoista toimintaa harjoittavia yrittäjiä laajentamasta toimintaansa.

Hallituksen esityksessä laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta ehdotetaan pienyritysten kasvumahdollisuuksien edistämiseksi, että verovelvollisuuden alarajaan liitettäisiin asteittainen veronhuojennus. Tällaisen huojennuksen avulla voitaisiin lieventää alarajan ylittymisestä aiheutuvaan verovelvollisuuteen liittyviä velvoitteita, mikä madaltaisi kynnystä laajentaa liiketoimintaa ja voisi vähentää houkutusta harmaaseen talouteen siirtymiseksi. Ehdotetussa järjestelmässä elinkeinonharjoittaja välttyisi nykyiseen tapaan verovelvollisuuden 8 500 € alarajaan asti kaiken veron maksamiselta. Rajan ylittyessä yritys joutuisi suorittamaan veroa, mutta saisi asteittain pienenevän huojennuksen. Verovelvollisuus alkaisi näin ollen liukuvasti siten, että tilitettävä vero vasta vähitellen yrityksen toiminnan laajetessa nousisi täyteen määrään.

Esityksen mukaan huojennuksen perusteena olevaan liikevaihtoon myyntihinnat otettaisiin huomioon ilman arvonlisäveron osuutta. Huojennus koskisi neutraalisuussyistä lähtökohteisesti kaikkia yritysmuotoja. Siihen olisivat siten oikeutettuja luonnolliset henkilöt, yhtiymät ja yhteisöt. Liikevaihdon perusteella huojennukseen oikeutettujen piirissä olisi runsaasti metsänomistajia ja noin 46 prosenttia huojennuksesta suuntautuisi metsätalouteen. Esityksen mukaan metsätalouden myynnit tapahtuvat pääosin toiselle verovelvolliselle, jolloin ostaja saa vähentää myynnistä suoritettavan veron, eikä se siten muodostu toiminnan kustannukseksi. Lisäksi metsätalouden harjoittajan on omaan toimintaansa liittyvien hankintojen vähennysoikeuksien vuoksi kannattavaa olla verovelvollinen. Nykyinen verovelvollisuuden alaraja ei siten vaikuta haitallisesti metsätalouden harjoittajiin.

Hallituksen esityksessä laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta huojennuksen tavoitteena on edistää pienyritysten kasvumahdollisuuksia madaltamalla verovelvollisuusrajan muodostamaa kynnystä laajentaa liiketoimintaa. Esityksen mukaan metsätalouden lukeminen huojennuksen piiriin merkitsisi sitä, että lähes puolet verotuesta kanavoituisi sellaisille jo nykyisin verovelvollisille metsänomistajille, joiden edun mukaista on vähennysoikeuksien vuoksi olla verovelvollisia. Tämä ei olisi huojennukselle asetettujen tavoitteiden mukaista eikä perusteltua toimenpiteen kustannustehokkuuden kannalta. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan metsätalouden rajaamista huojennuksen ulkopuolelle.

Muu alkutuotanto kuin metsätalous kuuluisi sitä vastoin huojennuksen piiriin. Vaikka pääosa muun alkutuotannon myynneistä suuntautuu toiselle verovelvolliselle, ei näiden myyntien osuus huojennuksesta olisi huomattavasti suurempi kuin muiden huojennuksen piiriin kuuluvien yritysten kohdalla. Tämän vuoksi maatalouteen ja sen sivuelinkeinoihin liittyvien rajanveto- ja neutraalisuusongelmien välttämiseksi muuta alkutuotantoa ei rajattaisi huojennuksen piiristä. Vuositilitysmenettelyssä olevat alkutuottajat ja taide-esineiden tekijät ilmoittaisivat huojennuksen veroilmoituksessaan ja vähentäisivät sen oma-aloitteisesti verokaudelta tilitettävästä verosta.

Verovelvollinen, jonka arvonlisäverolain 3 §:ssä tarkoitettulla tavalla laskettu tilikauden liikevaihto (kaavassa liikevaihto) ilman veron osuutta ylittää 8 500 €, saa tilikaudelta tilitettävästä verosta huojennuksen, jonka suuruus määräytyy seuraavasti:

Huojennus = vero — ((liikevaihto — 8 500) * vero/11 500)

Esityksen mukaan verovelvollisuuden alarajaan liittyvä huojennus keventäisi sen piiriin kuuluvien, erityisesti työvaltaisten pienyritysten arvonlisäverorasitusta. Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan huojennuksen suuruus olisi ilman edellä ehdotettuja rajoituksia arviolta noin 67 M€ vuodessa. Tästä noin 22 M€ kohdistuisi kuukausitilitysmenettelyssä oleviin verovelvollisiin ja noin 45 M€ vuositilitysmenettelyssä oleviin alkutuottajiin. Alkutuotannon saamasta huojennuksesta noin 31 M€ suuntautuisi metsätalouteen, jolloin maatalouden ja muun alkutuotannon osuus olisi noin 14 M€. Ehdotuksen mukaan metsätalous rajattaisiin huojennuksen ulkopuolelle, jolloin pienyrityksille ehdotetun verotuen suuruus olisi yhteensä noin 36 M€ vuodessa. Tämä merkitsisi samansuuruisia menetystä valtion verotuloihin. Veronhuojennuksen verotuottovaikutus toteutuisi ensimmäisen kerran vuonna 2005, koska vero vuodelta 2004 kannettaisiin bruttomääräisenä ja huojennus annettaisiin verovelvollisille seuraavana vuonna. Esityksen mukaan ehdotetun huojennusmallin piiriin arvioidaan tulevan lähes 80 000 verovelvollista, joista noin 50 000 kuuluisi kuukausitilitysmenettelyn ja noin 30 000 vuositilitysmenettelyn piiriin.

2 Aineisto ja menetelmät

Maatilatalouden yritys- ja tulotilasto on kiertävän paneelin avulla toteutettava otantatutkimus. Paneelituloista puolet vaihtuu vuosittain ja sama tila on mukana kaksi peräkkäistä vuotta. Tilaston laadinnan pääasiallisena tietolähteenä käytetään otostilojen maatalouden verolomakkeita sekä niille lähetettyjä täydentäviä tietoja sisältäviä tilastolomakkeita. Perusjoukon tietoja täydennetään lisäksi maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen maaseutuelinkeinorekisterin ja henkilöverorekisterin tiedoilla. Tilaston verotustiedot perustuvat verotoimistoilta saatuihin otostilojen verolomakkeisiin 2, 21, 2A ja 2C. Tilastolomake lähetetään viljelijälle, joka toimittaa sen täytettynä verotoimistoon verolomakkeidensa mukana. Maatilatalouden yritys- ja tulotilaston perusjoukkoon kuului 76 570 maatilaa vuonna 2000. Perusjoukkoon kuuluvat kaikki yli kahden peltohehtaarin maatilatalouden tuloverolain mukaan verotettavat aktiivitalat. Alkuperäiseen otokseen kuului 10 041 tilaa, joista mukaan hyväksyttiin 8 961 tilaa (Tilastokeskus 2003, s. 22, 32, 34).

Maatilan kokoa mitataan viljellyn pellon määrällä ja tuotantosuunta määräytyy tulojen perusteella. Kyseessä on päätuotantosuunta, jos tuotantosuunnan tuotteista saatujen tulojen osuus kotieläintuotteiden ja kasvinviljelytuotteiden myyntitulojen sekä sivuansioitoiminnan tulojen yhteissummasta on yli 65 %. Tuotantosuunta määräytyy maaseutuelinkeinorekiste-

rin mukaan, jos tilalla ei ole ollut kotieläintuotteiden, kasvinviljelytuotteiden tai sivuansiotoinnin tuloja (Tilastokeskus 2003, s. 29).

Verohuojennusta laskettaessa käytettiin huojentamattoman veron määräytymisperusteena 22 prosentin verokantaa, lukuun ottamatta elintarvikkeita (joilla vero on 17 %) ja maatilamatkailusta saatavia tuloja (joilla vero on 8 %). Eläimistä saadut myyntitulot oletettiin 22 %:n verokannan mukaisiksi, vaikka eriin saattaa sisältyä myös 17 %:n verokannan alaisuuteen kuuluvia elintarvikkeiden myyntejä. Näitä ovat esimerkiksi kananmunat ja tilalta kuolleena myydyt eläimet. Maatilamatkailutulot oletettiin kaikki 8 %:n verokannan alaisiksi, vaikka niihin saattaa sisältyä 22 %:n verokannan alaisuuteen kuuluvia palveluja. Tilalla viljeltävien ryhmiin ”muut kasvit” ja ”puutarhatuotteet” kuuluvien tuotteiden myyntitulot laskettiin 17 %:n verokannan mukaan.

3 Tulokset ja tulosten tarkastelu

Taulukossa 1 on esitetty ne tilat tuotantosunnittain, jotka kuuluisivat arvonlisäverohuojennuksen piiriin liikevaihdon perusteella. Tilojen liikevaihto on siten suurempi kuin 8 500 € mutta pienempi kuin 20 000 €. Tilojen lukumäärä on yhteensä 13 415 kpl. Tuotantosunnittain tarkasteltuna viljatilojen suhteellinen osuus on korkein 26 %:n osuudella. Toinen merkittävä ryhmä on maitotilat 22 %:n osuudella.

Taulukko 1. Liikevaihdon perusteella arvonlisäverohuojennuksen piiriin lähtökohtaisesti kuuluvat tilat, joiden liikevaihto on 8 500–20 000 euroa (alv 0%).

	kpl	Osuus
Maito	2890	22 %
Nauta	1202	9 %
Maito & nauta	375	3 %
Sika	314	2 %
Siipikarja	103	1 %
Muu kotieläin	120	1 %
Vilja	3440	26 %
Erikoiskasvi	1206	9 %
Muu kasvi	523	4 %
Eläin- ja kasvi	431	3 %
Sivuansiotalous	574	4 %
Muu/ei erik.	2238	17 %
Kaikki	13415	100 %

Taulukossa 2 on esitetty päätuotantosuunnittain ja tukialueittain tilat, joiden liikevaihto on yli 8 500 € mutta alle 20 000 €. Lisäksi tiloilla muodostuu maksettavaa arvonlisäveroa. *Nämä 5 177 tilaa muodostavat arvonlisäverohuojennuksen piiriin kuuluvat maatilat.* Maitotilojen osuus on tiloista korkein, 32 %. Muut merkittävät ryhmät ovat vilja- ja erikoiskasvitilat, joiden osuudet ovat 15 % ja 10 %. Tukialueittain tarkasteltuna eniten huojennuksen alaisia tiloja sijaitsee B-tukialueella ja vähiten C4-tukialueella.

Taulukko 2. Liikevaihdon ja maksettavan arvonlisäveron perusteella arvonlisäverohuojennuksen piirissä olevat tilat, joiden liikevaihto on 8 500–20 000 euroa (alv 0%).

	A	B	C1	C2	C2P	C3	C4	Kaikki	Osuus
Maito	61	432	456	527	57	107	7	1647	32 %
Nauta	33	123	93	112	14	20		394	8 %
Maito & nauta		73	79	40		61		253	5 %
Sika	16	47	68					131	3 %
Siipikarja	25	17	21					63	1 %
Muu kotieläin		10	22	12				44	1 %
Vilja	188	268	270	39				765	15 %
Erikoiskasvi	45	254	114	86	5	23		528	10 %
Muu kasvi	42	48	35					125	2 %
Eläin- ja kasvi	8	88	76	16				187	4 %
Sivuansiotalous	15	70	52	60	17	13	26	254	5 %
Muu/ei erik.	97	299	185	173	17	16		787	15 %
Kaikki	529	1728	1472	1065	111	239	33	5177	100 %

Taulukossa 3 taulukoiden 1 ja 2 tuotantosuuntia on yhdistetty siten, että ne muodostavat neljä pääryhmää. Nämä ovat maito ja nauta, muut tuotantosuunnat, vilja ja erikoiskasvi. Tukialueista on muodostettu kaksi pääaluetta, jotka ovat A- ja B tukialueet sekä C-tukialueet. Yhdistäminen johtuu siitä, että MYTT-aineiston osalta ei luotettavuussyistä julkaista alle 30 otostilan ryhmän tuloksia. Arvonlisäverohuojennus on esitetty keskimäärin tilaa kohti perusjoukon tasolle painotettuna.

Taulukko 3. Arvonlisäverohuojennus keskimäärin tilaa kohti tuotantosuunnittain ja tukialueittain tiloilla, joiden liikevaihto on 8 500–20 000 euroa (alv 0 %).

	A- ja B- tukialueet	C-tuki- alueet	Kaikki
Maito & nauta yhteensä			
Otoksessa tiloja	75	152	227
Perusjoukossa tiloja	721	1573	2294
Myyntituloista tilitettävä ALV	2819	2672	2718
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	2158	2005	2053
Maksettava ALV	661	667	665
Huojennus	219	275	257
Huojennettu vero	442	392	408
Liikevaihto	15149	14531	14725
Muut tuotantosuunnat			
Otoksessa tiloja	85	79	164
Perusjoukossa tiloja	781	810	1591
Myyntituloista tilitettävä ALV	2881	2810	2845
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	2097	1981	2038
Maksettava ALV	784	829	807
Huojennus	323	358	341
Huojennettu vero	461	471	466
Liikevaihto	14744	14153	14443
Vilja			
Otoksessa tiloja	47	33	80
Perusjoukossa tiloja	456	309	765
Myyntituloista tilitettävä ALV	2324	2282	2307
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	1859	1729	1807
Maksettava ALV	465	553	500
Huojennus	228	280	249
Huojennettu vero	237	273	252
Liikevaihto	13448	13351	13409
Erikoiskasvi			
Otoksessa tiloja	47	35	82
Perusjoukossa tiloja	299	229	528
Myyntituloista tilitettävä ALV	2379	2412	2394
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	1772	1494	1652
Maksettava ALV	607	918	742
Huojennus	290	415	344
Huojennettu vero	317	503	398
Liikevaihto	13957	14262	14089
Kaikki			
Otoksessa tiloja	254	299	553
Perusjoukossa tiloja	2257	2921	5177
Myyntituloista tilitettävä ALV	2682	2649	2663
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	2026	1929	1971
Maksettava ALV	657	720	692
Huojennus	266	310	291
Huojennettu vero	391	410	402
Liikevaihto	14507	14281	14379

Maksettavan arvonlisäveron määrä vaihtelee tuotantosuunnittain 500–807 €:n välillä. Eniten sitä kertyy ryhmään ”muut tuotantosuunnat” kuuluville tiloille ja vähiten viljatilaille. Arvonlisäverohuojennuksen määrä vaihtelee 249–344 €:n välillä. Eniten huojennusta saadaan erikoiskasvitiloilla ja vähiten viljatilalla.

Tukialueittain tarkasteltuna havaitaan, että kaikissa tuotantosuunnissa kertyy C-tukialueilla A- ja B-tukialueita enemmän maksettavaa arvonlisäveroa. Ero on suurin erikoiskasvitiloilla. A- ja B-tukialueiden erikoiskasvitiloilla kertyy C-tukialueiden tiloja enemmän tuotantopanostoihin sisältyvää arvonlisäveroa, jolloin maksettava arvonlisävero on 607 €. Huojennuksen suuruus on 290 €, jolloin huojennettu maksettava arvonlisävero on 317 €. C-tukialueiden tiloilla maksettava arvonlisävero on 918 € ja huojennus 415 €, jolloin huojennettua maksettavaa arvonlisäveroa jää 503 €.

Kaikilla 5 177 huojennuksen piiriin kuuluvalla tilalla maksettavaa arvonlisäveroa kertyy tilaa kohti keskimäärin 692 €. Huojennuksen määrä on 291 €, jolloin huojennettua maksettavaa arvonlisäveroa jää 402 €.

Taulukko 4. Arvonlisäverohuojennus keskimäärin tilaa kohti liikevaihtoluokittain.

€	<8500	8500- <9650	9650- <10800	10800- <11950	11950- <13100	13100- <14250	14250- <15400	15400- <16550	16550- <17700	17700- <18850	18850- <20000	Kaikki yli 8500
Otoksessa tiloja	256	39	54	50	56	60	49	61	67	51	66	553
Perusjoukossa tiloja	3021	429	505	485	562	567	445	591	618	446	529	5177
Myyntitulojen ALV	838	1677	1868	2114	2348	2523	2756	2966	3187	3401	3566	2663
Tuotantopanosten ALV	612	1273	1397	1523	1725	1931	2134	2193	2264	2503	2629	1971
Maksetaan ALV	225	404	471	591	623	593	622	773	923	897	937	692
Huojennus	225	383	398	449	403	324	277	274	229	125	53	291
Huojennettu vero	0	21	73	142	220	268	345	499	693	772	885	402
Liikevaihto	4504	9082	10253	11279	12570	13672	14886	15953	17159	18346	19370	14379

Arvonlisäverohuojennus on keskimäärin tilaa kohti korkein liikevaihtoluokassa vähintään 10 800 € mutta alle 11 950 €. Huojennus on kyseisessä luokassa 449 €. Huojennus on vastaavasti alhaisin liikevaihtoluokassa vähintään 18 850 € mutta alle 20 000 €, jossa se on 53 €. Alle 8 500 €:n liikevaihdon tiloja on 3 021 kappaletta ja huojennus tila kohti 225 €.

Taulukko 5. Arvonlisäverohuojennuksen kokonaismäärät tiloilla, joiden liikevaihto on 8 500–20 000 euroa (alv 0 %).

	A- ja B- tukialueet	C-tuki- alueet	Kaikki
Maito & nauta yhteensä			
Otoksessa tiloja			
Perusjoukossa tiloja	721	1573	2294
Myyntituloista tilitettävä ALV	2032782	4203159	6235941
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	1555890	3153997	4709887
Maksettava ALV	476892	1049162	1526054
Huojennus	158046	432565	590611
Huojennettu vero	318846	616597	935443
Liikevaihto	10922504	22858184	33780688
Muut tuotantosunnat			
Otoksessa tiloja	85	79	164
Perusjoukossa tiloja	781	810	1591
Myyntituloista tilitettävä ALV	2251298	2276062	4527360
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	1638697	1604499	3243195
Maksettava ALV	612601	671563	1284164
Huojennus	252063	290205	542268
Huojennettu vero	360538	381358	741896
Liikevaihto	11521233	11461896	22983130
Vilja			
Otoksessa tiloja	47	33	80
Perusjoukossa tiloja	456	309	765
Myyntituloista tilitettävä ALV	1059332	704581	1763912
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	847563	533840	1381403
Maksettava ALV	211769	170740	382509
Huojennus	103814	86333	190147
Huojennettu vero	107954	84408	192362
Liikevaihto	6129501	4122030	10251531
Erikoiskasvi			
Otoksessa tiloja	47	35	82
Perusjoukossa tiloja	299	229	528
Myyntituloista tilitettävä ALV	710511	552083	1262594
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	529200	342000	871200
Maksettava ALV	181311	210083	391395
huojennus	86577	94889	181466
Huojennettu vero	94734	115194	209928
Liikevaihto	4167746	3264501	7432246
Kaikki			
Otoksessa tiloja	254	299	553
Perusjoukossa tiloja	2257	2921	5177
Myyntituloista tilitettävä ALV	6053923	7735885	13789808
Tuotantopanoksia ostettaessa maksettu ALV	4571350	5634336	10205685
Maksettava ALV	1482573	2101549	3584122
Huojennus	600501	903992	1504492
Huojennettu vero	882073	1197557	2079630
Liikevaihto	32740984	41706611	74447595

Kaikkien arvonlisäverohuojennuksen piirissä olevien 5 177 tilan myyntien arvonlisävero on yhteensä 13,8 M€. Tästä tuotantopanosostoihin vähennettävää arvonlisäveroa tiloilla kertyy yhteensä 10,2 M€. Näiden erotuksena syntyy valtiolle maksettavaa arvonlisäveroa yhteensä 3,58 M€. Maksettavan huojennetun arvonlisäveron määrä on yhteensä 2,08 M€. Siten maatalouden arvonlisäverohuojennuksen kustannus valtiolle menetettyinä verotuloina on 1,50 M€. Huojennettaessa kaikkien alle 8 500 €:n liikevaihdon tilojen arvonlisävero olettaessa kaikkien hakeutuvan vapaaehtoisesti arvonlisäverojärjestelmän piiriin, kustannus lisääntyy 681 000 €:lla

Arvonlisäverohuojennuksesta suurin osuus kohdistuu maito- ja nautatiloille. Näillä huojennus on yhteensä 590 611 € eli 39 % arvonlisäverohuojennuksen 1,50 M€:n kokonaiskustannuksesta. Ryhmän ”muut tuotantosuunnat” vastaava osuus on 36 %, viljatilojen 13 % ja erikoiskasvitilojen 12 %.

Valtiovarainministeriön laskemien mukaan vuosilitysmenettelyssä olevan alkutuotannon yhteenlaskettu huojennus olisi 45 M€, josta 14 M€ kohdistuisi vuosilitysmenettelyssä oleviin alkutuottajiin. Valtiovarainministeriön laskelmissa huojennusmalliin kuuluisi 30 000 vuosilitysmenettelyn piiriin kuuluvaa alkutuottajaa. Tässä tutkimuksessa tilojen lukumäärä oli 5 177 kappaletta, jonka lisäksi alle 8 500 €:n liikevaihdon tiloja oli 3 021 kappaletta.

Kirjallisuus

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501. Annettu Helsingissä 30.12.1993. Saatavissa internetistä: <http://www.finlex.fi/lains.index.html>.

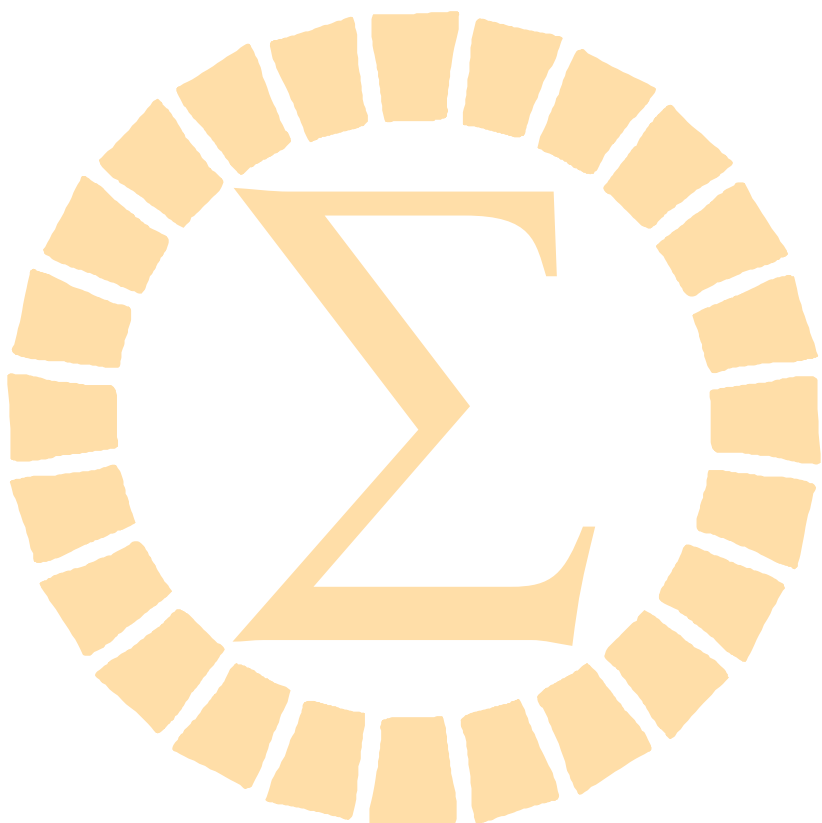
HE 135/2003. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta. Viitattu 14.11.2003. Saatavissa internetistä: www.eduskunta.fi.

Tilastokeskus 2003. Maatalouden yritys- ja tulotilasto 2000. Helsinki: Tilastokeskus. 69 s.

MTT:n selvityksiä -sarjan Talous-teeman julkaisuja

- No 12 Niemi, J.K. 2002. Eläintautiriskien ekonomiaa. 39 s.
- No 13 Österman, P. 2002. Talvitomaatin tuotantokustannus ja kannattavuus. 24 s., 6 liitettä.
- No 14 Rantamäki-Lahtinen, L. 2002. Monta rautaa tulella – Monialaisten tilojen vertailu muihin maaseutuyrityksiin. 40 s., 2 liitettä.
- No 19 Aakkula, J., Jokinen, P., Lankoski, L. & Nokkala, M. 2002. Maatalous, tietoyhteiskunta ja kestävä kehitys – Pilottitutkimus tieto- ja viestintäteknologisen muutoksen vaikutuksista maatalouden kestävyteen. 80 s., 3 liitettä.
- No 20 Mustakangas, E. 2002. Maatalous menestyy, maaseutu menettää? Tapaustutkimus Etelä-Pohjanmaan maataloudesta. 66 s., 1 liite.
- No 24 Kuorikoski, R. 2002. Perunantuottaja vähittäis- ja tukkukaupan tavarantoimittajana. 57 s., 4 liitettä.
- No 25 Aro-Heinillä, E. 2002. Joulukinkun ekotehokkuus – Tavanomaisen ja luonnonmukaisen tuotannon ekologinen selkäreppu sekä energiakulutus Etelä-Suomessa ja Tanskassa. 82 s.
- No 27 Risku-Norja, H. (toim.). 2002. Maatalouden materiaa livirrat, ekotehokkuus ja ravinnon-tuotannon kestävä kilpailukyky. Aineiston ja menetelmän kuvaus. 112 s., 5 liitettä.
- No 30 Tiilikainen, S., Manninen, M., Pihamaa, P. & Heikkilä, A-M. 2003. Kokeita ja koettelemuk-sia – Emolehmä tuotanto ja sen tutkimus Suomessa. 62 s., 5 liitettä.
- No 32 Rikkonen, P. 2003. Maatalouden tulevaisuus vuoteen 2025. Elintarvikeketjun asiantunti-joiden tulevaisuudenkuvia Suomen maataloudesta. Väliraportti. 51 s., 3 liitettä.
- No 33 Huan-Niemi, E. 2003. The EU Sugar Regime and Forthcoming WTO Obligations. 25 p., 5 appendices.
- No 37 Myyrä, S., Ketoja, E. & Yli-Halla, M. 2003. Pellon hallintaoikeuden yhteys maan-parannukseen - esimerkkinä kalkitus ja fosforilannoitus. 51 s., 4 liitettä.
- No 38 Peltola, A. 2003. Syrjäytymisvaara ja hanketoiminnan mahdollisuudet maataloilla. Esimerk-keinä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Keski-Suomen maakunnat. 89 s., 2 liitettä.
- No 39 Ristiluoma, R., Sipiläinen, T. & Kankaanhuhta, K. 2003. Kirjanpito tilojen viljelijäkyselyn tulokset ja maksuvalmius. 77 s., 3 liitettä.
- No 40 Juntti, L. 2003. Typpilannoituksen ja kasvinsuojeluaineiden käytön vaikutus mallas- ja rehuohranviljelyn taloudelliseen tulokseen. 51 s., 2 liitettä.
- No 43 Korento, S. 2003. Selvitys viheralan tuotannon arvosta. 23 s. (verkkojulkaisu: <http://www.mtt.fi/mtts/pdf/mtts43.pdf>).
- No 45 Paavola, V. 2003. Alueellisten tekijöiden merkitys maaseudun yritys keskittymien synty-miseen – Esimerkkinä sikatalouden ja kutoma-alan yritys keskittymät. 92 s., 8 liitettä.
- No 46 Hirvijoki, M., Knuutila, K. & Heikinmaa, S. 2003. Rahoitustukea saaneiden tilojen talous, suunnitelmien toteutuminen ja tulevaisuuden suunnitelmat. 161 s., 2 liitettä.
- No 52 Seppälä, R.A. & Ovaska, S. 2003. Pienten maatilayritysten arvonlisäverohuojennuksen aiheuttamat kustannukset valtiontaloudelle. 15 s. (verkkojulkaisu: <http://www.mtt.fi/mtts/pdf/mtts52.pdf>).

MTT:n selvityksiä 52